

Helping Children To Do Well In School

Pomoc deťom pri
štúdiu v škole

Jan and Tereza Novak's Story
Príbeh Jána a Terezy Novakových

Lifelong Learning Programme

Slovak/English

Art work
by
4th Class Pupils in Educate Together National
School
and
School Completion Students in Ennis
Community College
2011

Jan and Tereza have three children. Tomas is 14,
Katerina is 7 and Jakub is 3.

Ján a Tereza majú tri deti, Tomáša 14 rokov,
Katarínu 7 rokov a Jakuba, ktorý má 3 roky.

The Novaks moved to Ennis in 2005.

Novakovci sa prisťahovali do Ennisu v roku 2005.

Tereza says it was very hard to get used to living in Ireland. Everything is different. Different houses, shops and school system.

Tereza vysvetľuje, že je veľmi ťažké si zvyknúť na zmenu a na život v Írsku. Všetko je rozdielne, domy, iné obchody a školstvo.

Jan and Tereza want their children to get a good education and good jobs afterwards.
Ján a Tereza chcú pre deti, aby získali dobré vzdelanie a neskôr dobrú prácu.

Tereza found out that there is one year free childcare/ preschool available for 3-4 year olds in Ireland. Jakub started in September and is already speaking a few words of English now at home.

Tereza objavila, že v Írsku funguje jeden rok bezplatná starostlivosť o deti (materská škola) takzvanú pre-school pre deti vo veku 3-4 roky. Jakub začal chodiť do školy v Septembri a už je schopný doma hovoriť určité slova v Angličtine.

Tereza got information about this free service from
Clare County Childcare Committee at
065 6845515

Tereza dostala túto informáciu na bezplatnom servise
z Výboru Clare County Childcare Committee na tel-
efónnom čísle 065 684 5515

Jacob learns while he plays with new friends.

Jakub sa učí Angličtinu, keď sa hrá s novými kamarátmi.

He has learned about stories, numbers, colours, how to say please and thank you, how to wait his turn, share toys and make friends.

Učí sa nové príbehy alebo rozprávky, čísla, farby, ako sa povie prosím a ďakujem, ako trpezlivo čakať až na neho príde rad, podeliť sa s hračkami s kamarátmi a získať nových kamarátov.

Tereza attends Family Learning Classes in the Adult Education Centre (065.6897645)

The tutor talks with her about the great job she does at home raising her children.

Tereza navštevuje rodinné vyučovacie kurzy v Adult Education Center (Centrum pre

vzdelavanie dospelých) T: 065 6897645

Vyučujúci hovorí s matkou o jej dobrom vplyve na výchovu svojich detí.

She has already taught her children many things as their first teacher...

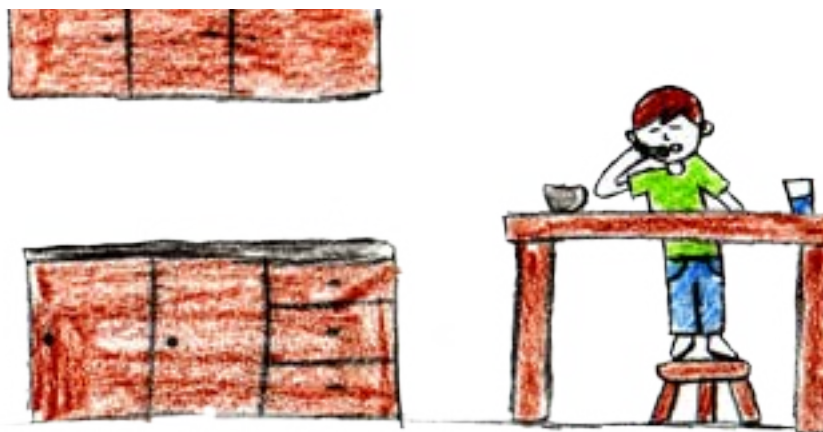
Ona ich už načila veľa vecí a príkladov ako ich prvá učiteľka...

...talking
...sami rozprávajú

...eating by themselves
...sami sa stravujú

...getting dressed
...sami se obliekajú

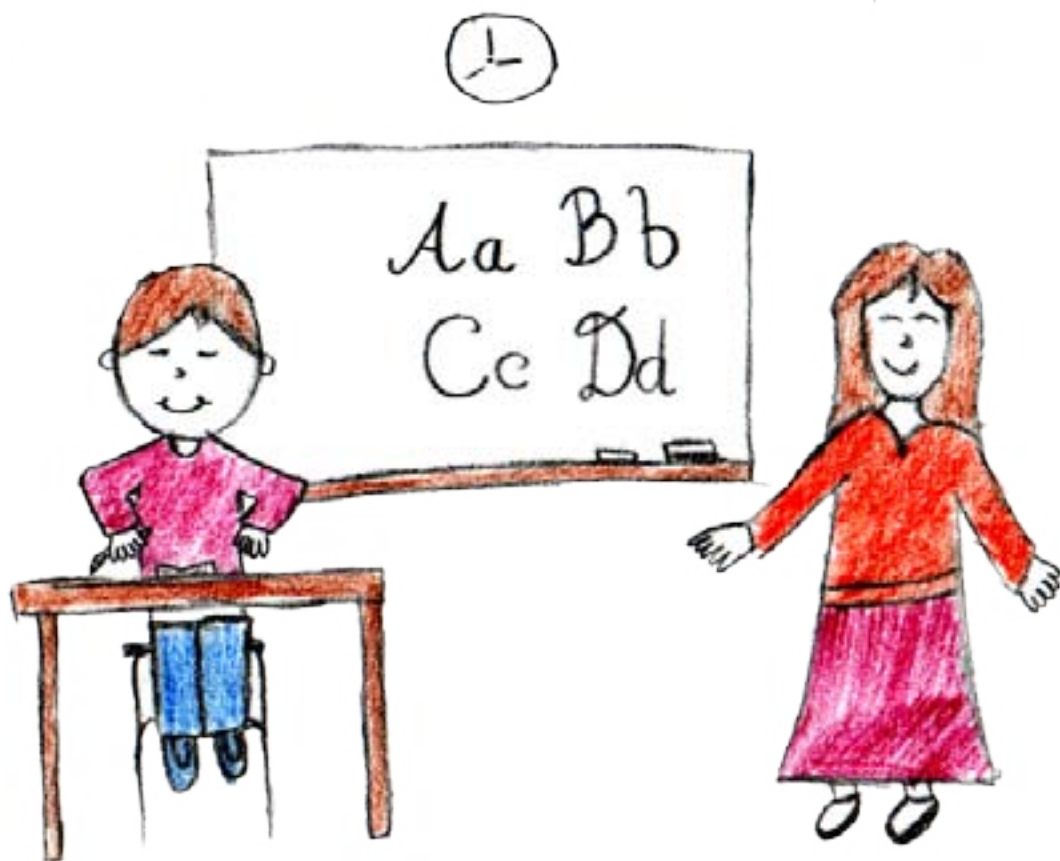

...walking
...prechádzajú

Soon Jakub will be ready to join his big sister in primary school.

Jakub bude čoskoro pripravený nastúpiť do Zakladnej školy kam dochádza jeho väčšia sestra.

Jan says that starting primary school is a very big step for the child. He had to contact the Clare Education Centre 065.6845500 to get an enrolment form for the school.

There are six primary schools in Ennis.

Ján hovorí o zápise svojho syna do školy ako veľkom kroku vpred. On musel kontaktovať Clare Education Center 065 6845500, aby dostal formulár k zápisu do školy.

V Ennise je šesťzákladných škôl.

Jan was informed that his children have to stay in school in Ireland until 16 years of age.

Ján bol informovaný o tom, že jeho deti musia dochádzať do školy až do doby kým nedosiahnú 16 rokov.

Jan knows how important it is to go to school every day. He says learning is like building a house. Each day is like a brick and if there are days missing the foundation is not strong.

Ján rozumie tomu aké dôležité je pre deti navštevovať školu každý deň. Vysvetľuje deťom, že je to ako stavať dom. Každý deň je ako tehla a ak zmeškáš jeden deň, základy domu nepostavíš.

Jan helps Katerina with her homework with the same routine every evening. Sometimes he doesn't understand the words.

Ján pomáha Kateríne s domácimi úlohami každý večer v tom istom čase. Občas nerozumie Anglickým slovám.

He has recently heard about English classes for parents in Ennis. He has started learning English to help with his children's homework. He tells his friends to contact the Clare Family Learning Project at 065.6897645 to join the group.

On sa pred časom dozvedel o kurzoch Angličtiny pre rodičov v Ennise. Začal sa učiť po Anglicky, aby mohol pomôcť jeho deťom s domácimi túlohami. Informoval jeho priateľov aby kontaktovali Clare Family Learning Project na telefónnom čísle 065 6897645 a tiež sa zapojili do tohto projektu.

Jan is now reading English stories to Jakub and Katerina before they go to bed. The books are free to borrow from Ennis library 065.6846353.

Ján teraz číta Írske rozprávky malému synovi Jakubovi a Kateríne na dobrú noc. Knihy, z ktorých číta sú požičané z mestskej knižnice v Ennise. 065 6846353.

The children love choosing books in Czech/English and Slovak/English.

Deti majú radi knihy v Češtine, Slovenčine a Angličtine.

Tereza wants the children to talk to Granny and Grandpa who don't speak English. She is very happy that the children can speak both languages now!

Tereza chce aby deti hovorili s dedkom a babkou ktorí nehovoria po anglicky. Ona je veľmi rada, že deti vedia hovoriť dvomi jazykmi.

Katerina is in first class in primary school. She likes to have her homework done each day. She likes to talk to her parents about what she is doing in school.

Katerína je v prvej triede základnej školy. Má rada keď si domáce úlohy vypracuje každý deň. Tiež sa rada rozpráva s rodičmi o tom čo sa práve učia v škole

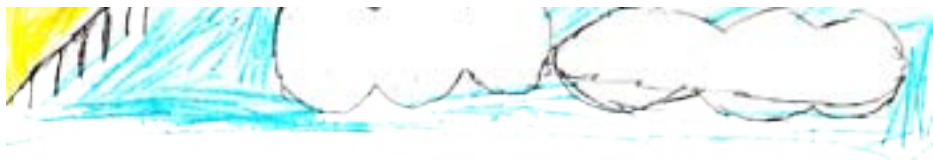
The teacher said Katerina is doing so well in school because Mum and Dad are really interested in their children's education.

Učiteľka v škole Katerínu chváli, pretože je vždy pripravená a jej rodičia sa veľmi zaujímajú o priebehu jej vzdelania.

Tereza discovered that after school there are sports and music activities. Some of these are free and others need to be paid for.

Tereza se dozvedela o školských aktivitách ako je šport a hudba. Niektoré sú zadarmo a za niektoré sa musí platiť.

Jan and Tereza try to remember to always ask about what happens in school.

Ján a Tereza sa snažia vždy si spomenúť opýtať sa detí čo sa práve v škole deje.

How did you get on today?

Ako sa vám dnes darilo v škole?

Tereza's friend asks how do you do it? How do you help your children to do so well in school?

Tereza thinks and then says:

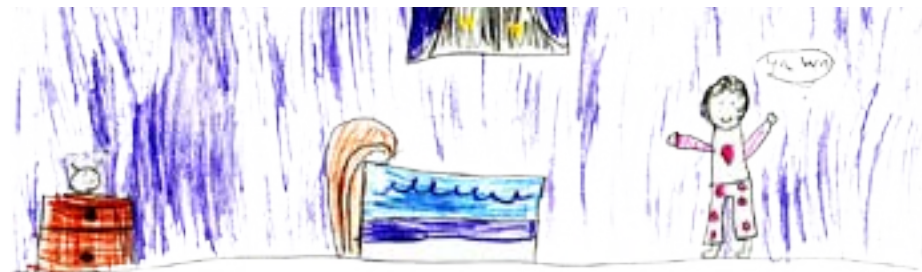
Terezina priateľka sa jej opýtala ako to robíš? Ako pomahaš tvojím deťom že sa im tak dobre v škole darí?

Tereza chvíľu premýšľa a potom hovorí:

“Children need to go to bed in good time on Sunday nights and school days. Tired children are not able to keep up with the school work.

Deti musia ísť v nedeľu a cez týždeň spať skoro
Ak sú deti nevyspaté nemôžu sa sústrediť na prácu v škole.

You need to set the alarm clock in good time so that you can get your child to school on time. Help your child pack his or her school bag and prepare the lunch the night before, so you and your child have more time to get ready in the morning.”

Potrebuješ si nastaviť budík skorej aby si mohla odprevadiť deti do školy včas. Pomôž deťom pripraviť si školskú tašku a priprav obed/desaitu večer pred školou aby ste mali viac času ráno.

“Sports bag needs to be ready also!”

Športové potreby musia byť tiež pripravené dopredu.

Tereza told her friend to get more information about school from Clare Immigrant Support Centre 065.6822026...

Tereza povedala pritelke že môže dostať viac informácií o škole v Clare Immigrant Support Centre 065.6822026...

...and Citizen Information Centre 065.6841221.

...a Citizen Information Centre 065.6841221.

Keeping in touch with the teacher and principal is really important according to Jan. If letters come from school and you don't understand them ask your child if they have better English than you or a friend to help you understand what it says.

It is important to know what is happening.

Udržiavať kontakt s učiteľmi a riaditeľom školy je veľmi dôležité potvrdzuje Ján. Ak vám bude doručený list zo školy a nerozumíte mu, požiadajte svoje dieťa ak má lepšiu znalosť anglického jazyka. Dôležité je že viete čo sa v škole deje.

Jan and Tereza keep in touch with the school if the children are sick or have to take time off to see the dentist.

Ján a Tereza udržujú kontakt so školou, keď sú ich deti choré alebo potrebujú ísť na zubársku prehliadku

Tereza's friend asks what do you give the children for lunch?

Terezyna pritelka sa jej opýtala čo dáva deťom na desiatu/obed?

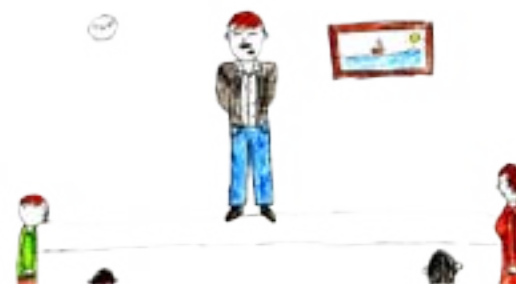

Tereza says it's very important that children have good, easy to eat food that they like. Whole wheat bread with cheese, fish cold meat or salad fillings are good with a fresh fruit snack every day. A bottle of water is best. This cuts down on visits to the dentist and doctor.

Tereza odpovedala: Je je veľmi dôležité aby deti dostali to čo majú radi. Chlieb so syrom a šunkou alebo rôzne šaláty, dôležité je tiež ovocie každý deň. Na pitie im dávam mineralnu vodu. Toto potom pomáha aby sme nemuseli predčasne navštíviť zubára.

Tomas moved to second level school last year. Jan and Tereza spoke to Tomas's teacher in sixth class who told them to complete an application form in November for a place in the school.

Tomáš prešiel na druhý stupeň školy minulý rok. Ján a Tereza hovorili s Tomašovým učiteľom v sestrinej triede, ktorý ich informoval, ze musia vyplniť formulár v Novembri pre nové miesto v škole.

Tomas and his parents visited the school some weeks before he started there. All the new students and their parents were there. The principal and staff welcomed them all and showed them around the school.

Tomáš a jeho rodičia navštívili školu niekoľko týždňov predtým ako tu začal povinnú školskú dochádzku.

Rodičia všetkých nových žiakov sa zúčastnili zoznamovacieho programu. Riaditeľ školy privítal rodičov a oboznámil ich s prostredím školy a okolia.

There were many changes at second level school, lots of new subjects with a different teacher for each one. Finding his way around the school, making new friends and getting used to more homework were all hard at first but Tomas got used to it.

Na druhom stupni tejto školy je veľa zmien, veľke množstvo nových predmetov a nových učiteľov. Zoznámenie sa so školou, vytváranie nových priateľstiev, zvyknúť si na viac domácich úloh bolo pre Tomáša ťažké, ale teraz je Tomáš rád a zvyknul si.

Tomas is working hard on all his subjects. His career guidance teacher says he can join the Gardaí when he leaves school if he gets good marks in his final exams in five years.

Tomáš sa učí a pripravuje na všetky predmety v škole. Jeho náborový špecialista tvrdí, že by mohol nastúpiť a pracovať ako príslušník polície keď dokončí školu. Preto musí študovať a dostať dobré známky zo skúšok za posledných päť rokov.

Tomas says he studies better when it is quiet, when he is well fed and well rested.

Tomáš vysvetľuje že sa mu lepšie študuje, keď má na štúdium ticho, po dobrom jedle a po dobrom odpočinku.

Parents can help out with activities after school. Jan has volunteered to help with the school's sport team.

Rodičia môžu tiež pomôcť so športovými aktivitami po škole. Ján sa dobrovoľne ponúkol pomôcť so školským športovým tímom.

Tomas is very proud of his Dad's football skills.
Tomáš je veľmi hrdý na otcove skúsenosti vo futbale.

Tereza has suggested that Tomas join the homework club in his school where he can get his homework done in a quiet space.

Tereza navrhla Tomášovi, že by mohol navštevovať klub kde si po škole môže vyhotoviť domáce úlohy v tichom prostredí.

Study after school is paid for by the student.
Some homework clubs are free or cost a small amount.

Vyučovanie po škole je platené študentom
respektive jeho rodičmi.
Niektoré zo študentských klubov sú zadarmo alebo za
malý poplatok.

Tomas says having a good education means:
Tomáš vysvetľuje mať dobré vzdelanie znamená že :

"I will be more likely to learn...
sa bude ľahšie učiť novým
veciam

...develop new skills...
rozvíjať svoje znalosti
a talent

...make and keep friends...
vytvárať a udržiavať nových
priateľov

...have more confidence...
mať viac sebedôvery

...do better in exams...
...mať lepšie výsledky na
skúškach

...be happy in life...
...mať lepšiu budúcnosť a
život

...be employed and get a higher earning job when I
start working."

...dostať zamestnanie o
ktorom snívam, dostať
dobre platenú prácu

The Irish Education System

Mapa vzdelávacieho programu

From 17/18		Universities	Institutes of Technology	Private Third Level Colleges	
Third Level	Qualification	Doctorate	Doctorate	Doctorate	
		Masters	Masters	Masters	
		Degree	Degree	Degree	
			Higher Certificate	Higher Certificate	

Further Education		Further Education	Location	Qualification	From Age 16	Training and Apprenticeships	Qualification
From 17/18	Course is usually 1 to 2 years	Post Leaving Certificate Programmes	Adult Education Centres	FETAC	Course can be from 6 months to 4 years	FAS	FETAC
			Colleges of Further Education Secondary Schools Private Business Schools			CERT Teagasc	

Second Level

Secondary School			Examinations
	From 15/16 to 17/18	Senior Cycle	
		6 th Year 5 th Year 4 th Year (transition year)	Leaving Certificate
	From 12/13 to 15/16	Junior Cycle	
		3 rd year 2 nd year 1 st year	Junior Certificate

Compulsory Schooling

First Level
Pre - Primary

From 4 to 5 years To 12/13	National School	6 th class 5 th class 4 th class 3 rd class 2 nd class 1 st class Senior Infants Junior Infants	

Designed by Jacinta Davenport, Co-ordinator, Clare Adult Guidance Service, Clare VEC.

The following are the Irish partners in the RoFaL Comenius Project 2010-2012. This booklet was produced by the partners as part of our project work.

Clare Family Learning Project

Adult Education Centre,
Clonroad,
Ennis,
Co. Clare
Tel: 065.6897645

Ennis Educate Together School

Gort Road,
Ennis,
Co. Clare.
Tel: 065.6820070

Ennis Community College

Harmony Row,
Ennis,
Co. Clare
Tel: 065.6829432

Clare Immigrant Support Centre

Carmody Street Business Park,
Carmody Street,
Ennis,
Co. Clare.
Tel: 065.6822026.

